

GUDESTJENESTE MED NATTVERD

Fjellhamar kirke 29. april 2018

Lukas 13, 18 – 21

PREKEN

ORDNÆR SÆ ELLER NØTTERN'TE?

I Fredrikstad sier dem visstnok det ordnær sæ. Mens i Sarpsborg sier dem det nøttern'te. Ut fra fotball som er viktig der nede også, så burde vært motsatt. Sarpsborg er i toppen og Fredrikstad helt nede på nivå tre.

Jeg har i stor grad alltid vært en det ordnær sæ type. Han har alltid hatt troa, positivitet, engasjement og energi. Har hatt mine utfordringer og vanskelige ting, inkludert kreft, men har alltid hatt troa. Det ordnær sæ. Nå har jeg bikka 50 og merker at det ordnær seg ikke så lett lenger. Det er ikke det som smeller inn like kjapt. Det nøttern'te ligger mer på

lur. Det er på ingen måte tomt for energi og engasjement, men allikevel. Ser jo hvilken vei det går sakte men sikkert. Har prøvd en del ting, og hva ble det egentlig ut av det over tid? Jeg møter meg sjøl i døra på de samme tingene. Det å på nytt og på nytt få mot på å leve, på å være meg, på å tro at det ordnær sæ, er ingen selvfølge. Det nøttern'te ligger på lur for oss alle. Ikke bare når du bikker 50 eller 60, men også i unge år. Mange unge i dag strever med dette, selv om de har hele livet foran seg, og kanskje nettopp derfor.

Og hva med troen på Jesus? Hva med kirka vår? Hva med Fjellhamar menighet? Ordnær det sæ eller nøttern'te? Mye ordnær sæ i Fjellhamar. Masse flott som skjer her gjennom uka, blant annet Supertirsdag. Også på gudstjenester søndager skjer det mye fint som her i dag. Og vi er mange her. Men over tid blir vi kanskje heller litt færre enn flere. Hvordan skal dette gå fremover? Det er jo så utrolig mange tilbud og ting vi skal nå. Masse kulturtilbud, idretten har masse i helgene for barn og unge. TV og alt på skjerm, reiser og hytter. Fine ting alt sammen. Hvordan skal vi midt i dette greie

å samle folk, nye generasjoner, til gudstjeneste, hjerteslaget i menigheten? Ordner det sæ eller nøttern'te det?

DET NØTTERN'TE Å STOPPE DET

Dagens tekst møter vi Jesus som egentlig sier at det nøttern'te. Det er ikke noe du kan få gjort. Du rår ikke med det. Det nøttern'te å stoppe det. Det nøttern'te å stagge Guds rike. Det er som det bitte lille sennepsfrøet som vokser til et tre som fugler bygger rede i. Det er som en liten surdeig som sakte med sikkert gjennomsyrrer hele deigen. Det er ustoppelig. Det nøttern'te å hindre det. Kraften i Guds rike er uimotståelig som naturkreftene som ligger i frøet og surdeigen. Det nøttern'te og stoppe Guds rike, der ordner det sæ til slutt.

Når Jesus fortalte denne lignelsen så var han midt i livet, midt i den tida hvor han gikk rundt blant folk og alt skjedde. Det var sabbat den dagen, han hadde undervist i en av synagogene, og så kom det en sterkt krumbøyd kvinne som hadde vært syk i atten år. Jesus helbredet henne og hun rettet seg opp og lovpriste Gud. Da ble synagogeforstanderen

forarget og sa: Det er seks dager til å arbeide på. Da kan dere komme å la dere helbrede, men ikke på sabbaten. Jesus svarte han: Løser ikke dere oxen eller eselet deres også på sabbaten og leier det ut så det får drikke? Skal ikke da en Abrahams datter kunne bli løst på en sabbat?

Midt i denne for oss smålige motstanden, men for jødene dyptgående konflikten, var det som om Jesus leter etter ordene. Guds rike som han delte i ord og gjerning kan ikke stoppes. Heller ikke av velmenende religiøse regler. Guds rike er som et sennepsfrø, en surdeig. Jesus tok i bruk bilder som alle kjente fra naturen og fra hverdagslivet. Bonden og husmoren. Alle skjønnte hva han snakket om. Å så og høste, å bake og ta vare på surdeig, var nok slik som i vårt land i tidligere tider, hellige handlinger. Uten våre produksjonsmetoder, sto og falt livsgrunnlaget for folk med markens grøde. Å så og høste, og å forvalte maten var hellige handlinger. Her har vi mistet noe i dag med vår avstand til råvarenes tilblivelse og den industrielle matproduksjonen, hvor maten ikke er hellig men til bruk og kast.

Tilbake til sennepsfrøet. Det er det minste frøet som finnes sannsynligvis. På et gram går det 750 frø. Men det vokser veldig raskt og mye. Men å kalle det det blir til for et tre er å ta i. Det er mer en busk, en viltvoksende urt som ofte ble sett på som ugress. Den kan bli 2-3 meter høy. Forvandlingen er poenget. Fra det ekstremt lille frøet til en busk, et tre som fugler kan bygge rede i.

Og det samme med surdeigen. En liten klump surdeig ble lagt i mel og knadd inn i deigen. Over natten eller noen dager var alt gjennomsyret. Her var det en stor deig. 3 mål mel tilsvarer 36 liter eller 20 kg mel, så det var en stor deig som ble gjennomsyret. Og poenget er det samme. Når en liten klump surdeig er lagt og knadd inn i en deig så er det bare et spørsmål om tid før den har gjennomsyret alt. Det lar seg ikke stoppe.

SKAPT TIL Å LEVE MED GUD

Ja, vel. Men stemmer det da, at det ikke lar seg stoppe? Vel, det er gått 2000 år siden disse ordene falt og siden Jesus levde i Israel. Han fikk en del

disipler, 12 var i kjernetroppene, som fikk jobben med å være surdeig i verden, ha tro som et sennepsfrø. Og i dag er det gudstjenester i hele verden hvor kanskje 3-sifret millioner mennesker samles for å høre denne Jesus sine ord, lovsynge han og be til Gud. Også langt nord i mange kriker og kroker, som Fjellhamar samles vi om Jesus. Tilfeldig? Flaks? Det tror ikke jeg. Mye kan sies om kristendommens historie i disse 2000 årene inkludert maktbruk av verste slaget. Men maktmisbruk og feilgrep kan ikke forklare denne enorme veksten. Da ville ikke folk ha hatt det over tid. Sannheten, kjærligheten, nåden, Guds rike – Jesus – det lar seg ikke stoppe.

Og når ble det satt i gang? Egentlig i skapelsen. At vi alle er skapt i Guds bilde, betyr ikke bare at vi ligner han, men at vi kan ha kontakt med han. Det er mening med at Gud skapte oss, at vi skulle være sammen. Som skapt av Gud har Gud lagt ned et frø, en surdeig, i oss alle. Eller kanskje mer presist, et rom i oss alle hvor dette frøet, surdeigen, Guds rike, har sin plass. Og den plassen kan ikke noe annet fylle. Vi er skapt med en, la oss kalle det

åndelig side, og det rommet kan bare møtes og fylles av ånd. I alle tider har vi mennesker prøvd å fylle dette rommet med andre ting. Med mat, materielle ting, med underholdning, med trening, med jobb, med opplevelser, med andres menneskers nærhet, anerkjennelse og oppmerksomhet. Alt dette er gode ting til sin tid og brukt på en god måte. Men det kan ikke fylle det åndelige rommet i oss, den dype lengselen, uroen. Det rommet har Gud skapt for seg. Vår sjel kan ikke falle helt til ro uten at den finner fram til Gud. Når Gud har skapt oss så tror jeg ikke det er mulig for oss mennesker å bli hele uten at vi står i kontakt med han. Det er ustoppelig, menneskets søken etter Gud. Fordi vi er skapt til å leve med han.

DET ORDNÆR SEG FOR STADIG FLERE

Førrige søndag på G2 intervjuet jeg 18 år gamle Emma, tro i sofaen. Hun var en motvillig konfirmant som ville konfirmere seg borgerlig, men valgte kirka fordi broren hadde sagt det var bra og vennene gjorde det. Motvilligheten varte helt til den avsluttende sommerleiren hvor hun ble møtt av noe hun ikke helt kan forklare og som

siden har blitt det viktigste i livet. Av Gud, av tro. Emma sa: Jeg har fått det så mye bedre med meg selv. Jeg hadde det ikke bra før, men alle krav og press. Nå har jeg annen trygghet og ro i livet. Det er ikke så farlig med alt dette med kropp, karakterer, likes. Jeg har fått noe som er så mye større inn i livet. Å følge Jesus er det beste for meg.

Det lar seg ikke stoppe. Nye mennesker åpner seg stadig for denne surdeigen. Barn og ungdom, og også voksne mennesker på Lørenskog og her i Fjellhamar menighet. Og som opplever på sin måte det Emma har gjort. Livet har fått noe større, en ro, en trygghet som ikke var der før og som er dyrebart. De har fått en tro. For det lar seg ikke stoppe.

For om vi alle er skapt med et rom for Gud, for sennepsfrøet og surdeigen, så har vi alle et valg om å åpne oss for at det kan bo i oss. Ta det imot. Slippe det til. Så vil det virke i oss. Men vi kan la være å åpne dette rommet av lengsel, uro, åndelighet, for Gud. Vi kan prøve å stenge det helt av. Eller fylle det med andre ting. Det valget har vi.

FÅ NÆRING OG GI NÆRING

Det er ikke bare i oss, men også gjennom oss at Guds rike vokser. Gud har knyttet sitt rike til oss og vår verden, og han ber oss følge han og spre hans rike ut. Vi kan være små sennepsfrø i andres liv. Vi kan være surdeig i våre relasjoner og nettverk.

Det er avgjørende forskjellig mellom at Guds rike, sannheten, kjærligheten, nåden, Jesus er ustoppelig, og at vi ikke er ustoppelige. Selv når vi har åpnet oss for troen. Vi er sårbare og fullt mulige å stoppe – det nøttern' te. Vi trenger at det stelles med vårt sennepsfrø. At den får vann og gjødsel, lys og varme. At vår surdeig får tilført mel og andre ting, knas og eltes, foredles.

Eivind leste om de første kristne i Jerusalem. Om hvordan de stelte med frøet og surdeigen. De samlet seg trofast på tempelplassen. De holdt sammen og hadde alt felles. Her er det begrepet de 4 B'er har sin basis, fra vers 42: De holdt seg trofast til apostlenes lære og fellesskapet, til brødsbrytelse og bønnene. Bibel, brorskap, brødsbrytelse og bønn. Det er matstasjoner på veien fram. Det er gjødsel, og næring til sennepsfrøet.

Derfor har vi kirka. For et sted for å møtes og holde sammen. For oppmuntring og omsorg. For å høre fra bibelen, be sammen og gå til nattverd sammen. For sennepsfrøet trenger næring. Så at jeg kan vokse i min tro og sånn at jeg kan være en surdeig der jeg lever. Vi trenger å få næring, sånn at vi kan gi næring videre.

Og her kan vi ta til oss at selv det minste sennepsfrø kan bety mye. Selv min lille tro, mine små handlinger av godhet i hverdagen kan bety mye for andre. En enkel litt famlende bønn, bordbønn eller aftenbønn, en utstrakt hånd når det koker der hjemme, en oppmerksomhet til en som trenger det, et smil og litt tid til en prat med en kollega i en hektisk jobbhverdag. Fortelle at du går i kirka, og invitere med venner og naboer til Supertirsdag, seniortreff, gudstjeneste. Når et lite sennepsfrø, 750 per gram, kan bli et tre for fugler, så kan våre små ord og handlinger bety mye også. Selv betydde en ungdomsleder som så meg og spilte fotball med meg, så mye for at jeg fikk lyst til å bli med i ungdomsklubben for 40 år siden. Og her står jeg. Et lite frø ble til noe mye mer.

DET ORDNÆR SÆ

Men aller mest er dette en tekst å hvile i. Det kommer ikke an på meg. Om jeg er 30 og full av kraft og engasjement det ordnær sæ, eller litt tregere og kjenner mer på at det nøttern'te så er det ikke det kommer an på. Jeg har min tid, Fjellhamar menighet kan stoppe opp. Men sannheten, kjærligheten, nåden, Guds rike – Jesus – det nøttern'te å stoppe. Det kan jeg og du hvile i. Gud som har skapt oss, vil aldri bli utdatert, kan aldri byttes ut, for det er bare han som kan møte oss helt og fullt. Å stoppe Gud, det nøttern'te. Med Gud så ordnær det sæ til slutt.